

забезпечували стабільність і стійкість фінансової системи, ефективному контролю за рухом фінансових потоків, а також забезпечуванні раціонального формуванні та використанні фінансових ресурсів. Крім того, державна політика має бути спрямована і на макрорівень з формуванням досконалої і адекватної середньострокової та довгострокової фінансової політики.

Таким чином, можна зробити висновки, що за для подальшого ефективного розвитку ринку фінансових послуг необхідно розробляти і втілювати в життя обґрунтованих і системних реформ, а також комплексної довгострокової стратегії розвитку фінансового сектора економіки. Для цього необхідно постійно проводити моніторинг діяльності суб'єктів ринку фінансових послуг, ліквідувати неплатоспроможні фінансові установи, забезпечити ефективного функціонування системи нагляду та розробити заходи щодо оздоровлення фінансової системи взагалі.

Саме ефективний розвиток ринку фінансових послуг стане суттєвим і головним елементом сталого і сильного економічного середовища, в якому будуть підтримувати корпоративну ініціативу, постійно забезпечувати реальний сектор економіки фінансовими потоками, при залученні інвестицій та перерозподілі фінансових ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Савінова Ю. М. Особливості розвитку фінансового ринку України як основи функціонування системи фінансового посередництва. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2042>
2. Шишпанова Н.О., Іванов А.О. Фінансовий ринок: сучасний стан, проблеми на перспективи розвитку. *Modern Economics*. 2019. № 1. С. 66–72.

Канд. екон. наук Лиса О. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**СУЧАСНИЙ СТАН ЗНОСУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЯК ІНДИКАТОР
ВИРОБНИЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Важливим складником національної безпеки держави є її економічна безпека. Більше того, економічна безпека є передумовою існування й цілісності всієї системи національної безпеки держави. На виконання прикінцевих

положень «Стратегії національної безпеки України» в 2013 році Міністерство економічного розвитку і торгівлі України розробило методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [1], якими передбачається можливість комплексного аналізу певних індикаторів з подальшим визначенням загроз економічній безпеці держави. Відповідно до цих методичних рекомендацій у складі економічної безпеки виробнича безпека посідає перше місце.

Виробництво є основою економіки, джерелом ВВП, податків, державних доходів, заробітної плати тощо. Тому серед індикаторів виробничої безпеки особливу увагу слід звернути на стан зносу основних засобів (згадана методика містить чотири індикатора за даним показником у промисловості, будівництві, транспорті та сільському господарстві). Технологічне відставання, низький рівень конкурентоспроможності національної економіки характеризується станом основних засобів, рівнем їх зносу. Очевидним є те, що зношені (застарілі) основні засоби гальмують економічний розвиток. За таких умов не можна досягти високих показників ВВП, доданої вартості, продуктивності праці, енергоефективності, виробництва конкурентної продукції, яка користується попитом на зовнішніх ринках. Усе це, у свою чергу, позначається на бюджетних, грошово-кредитних та інших макроекономічних показниках. Відповідно неможливим стає інноваційний тип розвитку, який є запорукою та одночасно необхідністю для існування держави та досягнення економічного становища, яке відповідає рівню розвинутих країн.

Оцінка ступеня зносу основних засобів за характеристичними значеннями, які визначають рівень економічної безпеки показує, що в промисловості ситуація характеризується як небезпечна, що наближується до критичної. Так, упродовж останніх 10 років показник не наближався до задовільного значення (50% зносу). У 2011-2013 рр. цей показник становив 56,8-57,3%, що відповідає рівню, який наближається до незадовільного. Найгірший стан був у 2015 р. – 76,9% та характеризував ситуацію як близьку до критичного рівня. У 2016 р. ситуація порівняно з попереднім роком покращилась, але значення 69,4% зносу основних засобів у промисловості – це небезпечний рівень. Слід зазначити, що за період 2015-2016 рр. рівень зносу у промисловості був гірший, ніж у цілому по економіці на 11,3-16,8%. На кінець 2018 року рівень зносу основних засобів складав 60,6%, а на кінець 2019 року – 56,9% [2]. Слід, однак, зазначити, що ці значення є певною

мірою штучно змінюваними, зважаючи на досвід переоцінки основних засобів ПАТ «Укрзалізниця» в 2016 році та припинення діяльності частини вітчизняних підприємств.

Стан зносу основних засобів на транспорті у 2009-2014 рр. знаходився за межами навіть критичного рівня та складав 83,9-97,9%, але в 2015 р. ситуація покращилась та в 2016 р. досягла показника 50,6%, що майже відповідає задовільному рівню. Однак ці позитивні зміни потребують окремого аналізу і оцінки, бо пов'язані лише із переоцінкою основних засобів при утворенні публічного акціонерного товариства «Українська залізниця». На кінець 2019 року цей показник становив 54,1% [2], тобто ситуація знову погіршується.

Значно кращі показники має будівництво із станом зносу, що в 2009-2015 рр. майже відповідав задовільному рівню із показниками 46-53%, а в 2016 р. знаходився між оптимальним рівнем для дестимулятора та стимулятора. На кінець 2019 року цей показник становив уже 51,4%, що ближче до задовільного рівня, однак все одно перевищує його індикативне значення.

Найменшим рівнем зносу основних фондів характеризується сільське господарство, характеристичні значення індикатора якого за період 2009-2016 рр. завжди знаходилися між оптимальним рівнем для дестимулятора та стимулятора. Крім того, деякі негативні тенденції періоду 2012-2015 рр. із щорічним погіршенням показників з 32,6% у 2011 р. до 38,9% у 2015 р. припинились, а в 2016 р. ситуація навіть дещо покращилась (37,3% зносу). На кінець 2019 року цей показник дещо зріс (до 38,3%), однак все одно відповідає оптимальному рівню, хоч і наближається вже до дестимулятора. Такий стан основних фондів у сільському господарстві забезпечує оптимальний рівень продовольчої безпеки та її позитивну динаміку.

У цілому по економіці ступінь зносу основних засобів за останні 20 років ніколи не мав оптимального значення та відзначався негативною динамікою, при якій у 2006 р. була перетнута межа задовільного рівня, у 2008 р. – незадовільного; у 2010 р. – небезпечного та у 2014 р. – критичного рівня. У 2015 р. ситуація стрімко змінилась, показник перетнув разом критичний та небезпечний рівень та досягнув незадовільного рівня; у 2016 р. позитивна динаміка збереглася, показник на рівні 58,1% зносу характеризує стан як кращий, ніж незадовільний, але ще далекий від задовільного; у 2017 р. знов спостерігалось

покращення до 55,1% зносу; в 2018 р. показник склав 60,6%, тобто гірше, ніж незадовільний рівень, а в 2019 р. – 56,9% [2]. Як можемо бачити, останнього часу відбувається коливання значень даного показника, що викликає потребу в більш детальному його розгляді для виявлення причин таких коливань.

Розрахунок лінійного тренду доводить, що навіть покращення деяких періодів не вплинуло на загальну негативну тенденцію; кут нахилу прямої свідчить про високу вірогідність повернення до небезпечного та навіть критичного рівня у найближчі роки при збереженні без змін усіх факторів впливу.

Список використаних джерел:

1. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс]: затверджені наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=MetodichniRekomendatsii>.
2. Основні засоби України [Електронний ресурс]. *Державна служба статистики України*: офіційний сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/oper_new.html.

Михайлюк М. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Венчурне інвестування – це довгострокові високоризикові інвестиції в капітал нових високотехнологічних стартапів (або вже добре відомих венчурних компаній). Останні являють собою, як правило, відносно невеликі підприємства, орієнтовані на розробку і виробництво наукомістких продуктів. Венчурна індустрія найбільш розвинена в США. Також ця сфера активно розвивається в Європі і в Китаї.

Венчурні інвестиції можна визначити як фінансування проектів, що мають хорошу перспективу, але не вийшли ще на фондову біржу. Це вкладення коштів в реалізацію нової ідеї, автори якої є власниками бізнесу, але у них недостатньо фінансів, щоб реалізувати її. Механізм венчурного інвестування нескладний: власник грошових коштів надає їх автору інноваційної ідеї для її реалізації, стаючи при цьому, як і інші учасники, співвласником проекту і отримуючи дохід в розмірі, який обумовлюється при укладенні угоди. Тобто має місце